

Nieuwsbrief CND, juni 2018

[Introductie](#)

Dit is de tweede nieuwsbrief van de CND. We willen u regelmatig op de hoogte houden van nieuws op het gebied van normalisatie. Voor meer achtergrond bij het werk van de CND, verwijzen we naar de eerste nieuwsbrief ([link](#)).

De drinkwatersector wil zijn verantwoordelijkheid nemen en zijn belangen verdedigen bij de totstandkoming en actualisatie van normen op het gebied van drinkwater. Intern willen de bedrijven dit doen door de aandacht voor normalisatie te vergroten en door samenwerking tussen bijvoorbeeld materiaaldeskundigen, inkopers en assetmanagers te bevorderen. Om de samenwerking binnen de sector vorm te geven, hebben de drinkwaterbedrijven de Contactgroep Normalisatie Drinkwater (CND) opgericht, waarvan KWR Watercycle Research Institute het secretariaat voert. De drinkwaterbedrijven willen hiermee de continuïteit van het normalisatieproces waarborgen.

[Overzicht Europese ontwikkelingen normalisatie](#)

CEN, het European Committee for Standardization, is een associatie van de nationale standaardisatie instituten van 34 Europese landen, waaronder het NEN in Nederland. CEN is officieel erkend door de Europese Unie en de European Free Trade Association (EFTA), als verantwoordelijk voor het ontwikkelen en vaststellen van standaarden op Europees niveau. Deze standaarden spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van Europese vrijhandel. Een Europese EN-norm is geldig voor alle Europese lidstaten en de nationale normalisatie-instituten zijn verplicht de Europese normen over te nemen, de zogenaamde implementatieplicht. Vanwege deze implementatieplicht is het voor Nederlandse drinkwaterbedrijven van belang te weten wat er speelt op het Europese vlak. Daarnaast zijn er op mondiaal niveau ISO-normen. ISO-normen kennen geen implementatieplicht, tenzij deze formeel zijn overgenomen door CEN.

Op de website van CEN staat een overzicht van 438 Technical Bodies (stand van zaken 25-5-2018). Op basis van een eerste inventarisatie zijn de meest relevante commissies voor de Nederlandse drinkwaterbedrijven geselecteerd. In de CND-vergadering van juni is dit overzicht en de Nederlandse bezetting in commissies besproken. Doel van deze bespreking is inzicht te krijgen in relevante normen en de Vewin te adviseren in welke commissies een Nederlandse inbreng gewenst is. Van de meest relevante CEN-commissies zijn fact-sheets opgesteld waarin de meest relevante normen zijn opgenomen. Hierin zijn ook de geldende normen opgenomen en is een eerste aanzet gemaakt voor het selecteren van relevante normen. De fact-sheets zijn beschikbaar op Watnet.

[Ontwikkelingen in de NEN-commissie Transportleidingen](#)

Donald Mollée van PWN zit namens Vewin in de NEN-Commissie Transportleidingen. Deze commissie is onder andere verantwoordelijk voor het uitbrengen van de NEN 3650 serie 'Eisen aan buisleidingsystemen' [[hyperlink](#)] die expliciet wordt genoemd in het Drinkwaterbesluit. Daarnaast is Siegfried Scheffler van Evides betrokken bij de subcommissie die zich specifiek richt op het ontwerpen van leidingsystemen. Er doen

zich in dit werkterrein veel ontwikkelingen voor en daarom is besloten om de NEN 3650 elke vijf jaar aan te passen en daarnaast doorlopend wijzigingen door te voeren.

In 2017 zijn Engelstalige versies verschenen van de NEN 3650 Deel 1 t/m 5 en NEN 3651. Dit gebeurt voor buitenlandse aannemers die in Nederland moeten werken met deze eisen.

Siegfried Scheffler is in de werkgroep Ontwerp betrokken bij het opstellen van eisen voor biaxiaal verstrekt PVC. Daarbij bleken in de huidige normen verouderde beschrijvingen te staan voor ATA's. Hier zullen voor zo ver als mogelijk actuele verwijzingen en teksten worden overgenomen van bedrijven en uit KWR-rapporten. Daarnaast stelt Siegfried voor om in het algemene deel (NEN 3650, Deel 1) een aparte paragraaf op te nemen met een expliciete verwijzing naar de Drinkwaterwet en de daarin genoemde waarborgen voor de veiligheid van drinkwater. De bedoeling hiervan is dat bij ontwerp, aanleg en beheer van transportleidingen het belang van betrouwbaar drinkwater beter wordt gewaarborgd.

Door Donald Mollée zijn de afgelopen tijd vragen uitgezet naar contactpersonen voor transportleidingen van drinkwaterbedrijven. Dit betroffen tekstaanpassingen voor de NEN 3650-serie op het gebied van leidingstroken, de impact van aardbevingen, bekleding van buizen en aspecten van uitvoering. De respons van de contactpersonen was nog wat mager. Omdat het belangrijk is dat het werk van commissieleden zo breed mogelijk gedragen wordt, betekent dit dat er meer aandacht nodig is voor ondersteuning van commissiewerk.

[Activiteiten voor de Europese norm over waterwinsystemen](#)

Door het contact dat de CND heeft met NEN bleek dat er binnen het Europese normalisatie-instituut CEN al enige tijd een technische commissie actief is die een norm opstelt voor het ontwerp, aanleg en beheer van putten voor open en gesloten waterwinsystemen. Hierin functioneren twee werkgroepen: WG1 houdt zich bezig met open watersystemen (putten voor drinkwaterwinning en warmte-koude opslag in de bodem) en WG2 houdt zich bezig met gesloten systemen (systemen voor warmte-koudeopslag in de bodem waar water circuleert in gesloten leidingen). In de CND-vergadering van februari 2018 is aan KWR gevraagd om een inschatting te maken van het belang en de mogelijke bedreiging van een dergelijke norm voor de Nederlandse drinkwaterbedrijven. Martin van der Schans van KWR heeft zich nader georiënteerd op de inhoud van conceptteksten. In afstemming met puttenexperts van drinkwaterbedrijven (vertegenwoordigd in de Contactgroep Putten) is geconstateerd dat het goed is dat KWR namens de Nederlandse drinkwaterbedrijven deelneemt aan deze Europese commissie, met focus op WG1. De nationale NEN-commissie Geothermie en Waterputten volgt de ontwikkelingen op Europees niveau. Aan deze NEN-commissie neemt naast Martin van der Schans ook Nico van der Moot van WMD deel. Het belang van de Nederlandse drinkwaterbedrijven voor deelname is dat er een Europese norm komt die kaderstellend is met voldoende vrijheid voor de inpassing van nieuwe inzichten en die geen belemmering vormt voor het waarborgen van de hoge kwaliteit van de Nederlandse grondwatervoorziening.

Ondertussen is er deelgenomen aan één Europees overleg en aan twee Nederlandse overleggen. Daarnaast is een overleg geweest binnen de contactgroep putten om

standpunten en prioriteiten namens de waterbedrijven te formuleren en dit in te brengen in de normcommissie. Omdat de huidige invulling van de norm niet voldeed aan de Nederlandse wensen, is in samenwerking met de Duitse deelnemers een nieuwe indeling voorgesteld. Hiermee is een betere inpassing te maken van de verschillende typen putten en kunnen er meer gedifferentieerde standaarden komen met strengere eisen voor hoogwaardiger en/ of risicovollere condities. Tevens wordt zo veel mogelijk aangesloten op in Nederland gehanteerde bestekken en kennis zoals verwoord in het [Handboek Putten](#). De laatste versie van dit document dateert uit 2011. KWR zal de komende jaren in samenwerking met de waterbedrijven een geactualiseerde versie opstellen. Het belangrijkste aandachtspunt op dit moment van de Nederlandse inbreng in de CEN-commissie is acceptatie te krijgen van de voorgestelde wijzigingen van de andere Europese landen, naast Nederland en Duitsland.

[Ontwikkelingen bij kunststof leidingen](#)

De kunststof leidingen die drinkwaterbedrijven toepassen in hun leidingnet voldoen aan hoge kwaliteitseisen. Deze eisen zijn vastgelegd in Europese vrijwillige EN-normen en middels het Kiwa-keur wordt getoetst of leidingen voldoen aan de gestelde eisen. De Europese Commissie heeft jaren geleden de Bouwproducten Verordening opgesteld en is bezig de vrijwillige EN-productnormen te harmoniseren tot verplichte wettelijke normen. Voor de kunststof leidingen loopt dit proces nog.

Een lastig aspect dat het harmonisatietraject vertraagt, is de combinatie van de technische en fysische producteisen enerzijds en de hygiënische eisen anderzijds. Daartoe had de Europese Commissie twee mandaten opgesteld die als uitgangspunt dienden voor CEN. Dat waren respectievelijk mandaat M131 voor de technische/fysische eisen aan kunststof leidingen voor riolering en M136 rev. 2 voor de hygiënische eisen aan alle producten in contact met drinkwater. Bij gebrek aan voortgang is aan 4 lidstaten waaronder Nederland gevraagd met een voorstel te komen. Hoewel daar wel voortgang werd geboekt, verloopt ook dit traject moeizaam. Vorig jaar is dit mandaat door de Europese Commissie ingetrokken. Daarna is de vraag ontstaan hoe de verdere ontwikkeling van geharmoniseerde productnormen opgepakt zou moeten worden.

Eén van de voorstellen was de hygiënische eisen mee te nemen met de reeds lopende aanpassing van de Drinkwaterrichtlijn. Hiervan is in januari 2018 een concept verschenen en daarin zijn die eisen echter niet opgenomen. Een andere voorstel is mandaat M131 uit te breiden met eisen voor drinkwaterleidingen en de aanvullende hygiënische eisen aan de individuele landen over te laten. Een derde optie is de technische/fysische eisen en de hygiënische eisen per productgroep samen te nemen. Tot nu toe is daar geen uitsluitsel over gegeven en is de Europese Commissie aan zet. In de afgelopen maanden is een marktconsultatie uitgevoerd naar de werking van de Bouwproducten Verordening en naar mogelijke verbeteringen. De uitkomst daarvan is nog niet bekend. Een en ander betekent dat voor de kunststof leidingen tot nader order de EN-normen en Kiwa Beoordelingsrichtlijnen van kracht blijven.

De ontwikkelingen op dit gebied worden gevolgd door Edwin Blaauwgeers van Vitens. Hij is lid van de NEN-normcommissie voor Kunststofleidingssystemen, van het Kiwa College van Deskundigen voor Leidingssystemen van Kunststof en lid van CEN-TC155-WG30 Pressure hENs (harmonised European Standard).

[Communicatie CND](#)

Informatie over richtlijnen voor drinkwaterbedrijven vindt nu plaats via Watnet . (Dit is een besloten webportal die in beheer is bij KWR. Deze portal is opgezet als kennissysteem met informatie over praktijkcodes en ook de communicatie over de CND vindt hier plaats. Leden van de CND hebben toegang tot deze portal. In de loop van 2018 zal Watnet ophouden te bestaan en wordt een nieuw up-to-date kennissysteem ingericht. Hiermee is het mogelijk de informatie over normalisatie en certificatie voor alle betrokkenen helder weer te geven.